

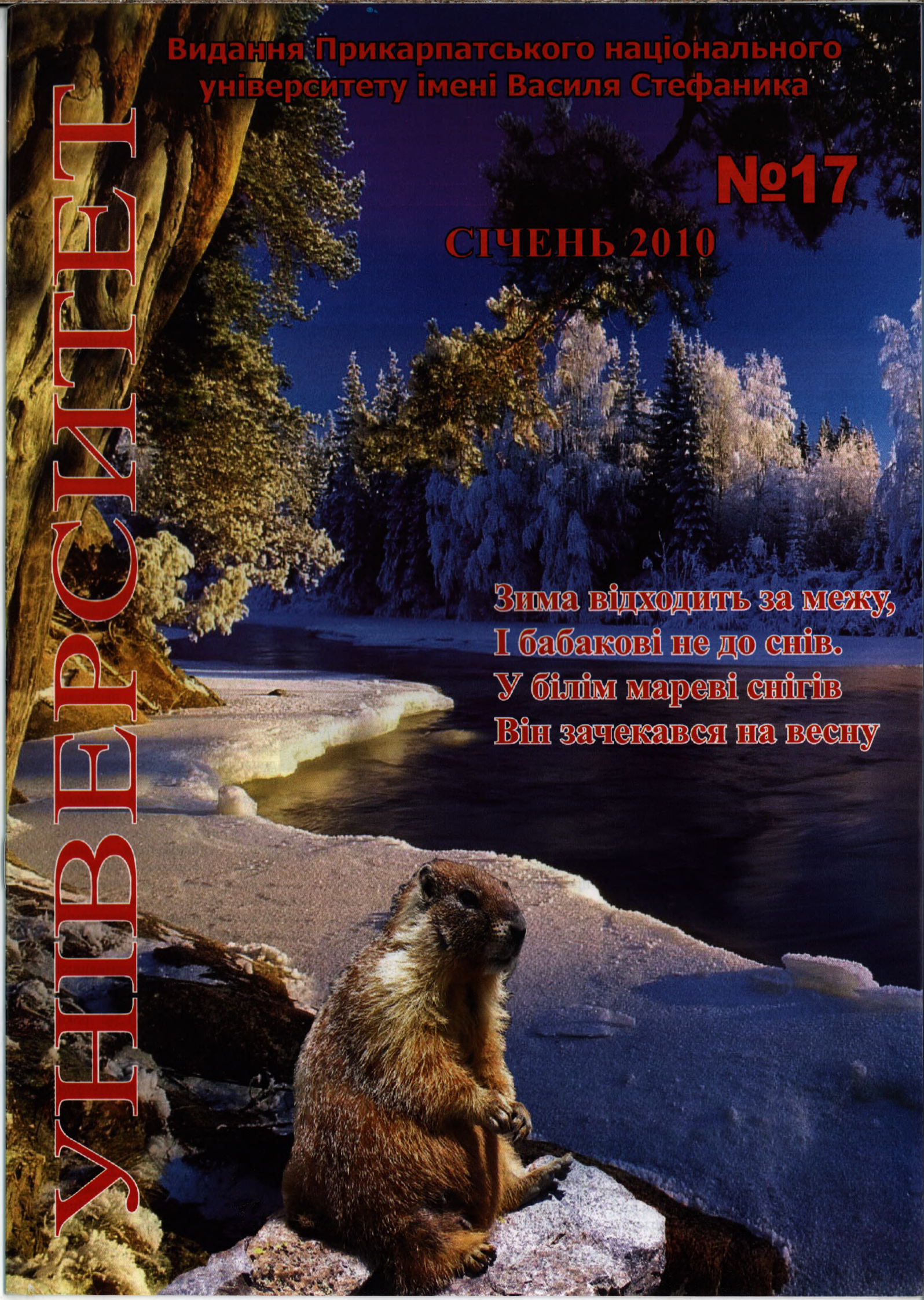
Видання Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

№17

СІЧЕНЬ 2010

Зима відходить за межу,
І бабакові не до снів.
У білім мареві снігів
Він зачекався на весну

УНІВЕРСИТЕТ

Міністерство освіти і науки розробило пропозиції з вдосконалення структури, змісту та організації підготовки магістрів в Україні

1. Виходячи з динаміки сучасного ринку праці, необхідності орієнтації магістрів на його конкретні сегменти та з метою максимально ефективного використання науково-педагогічного потенціалу вищих навчальних закладів пропонується здійснення підготовки магістрів не за спеціальностями, а за напрямками підготовки та освітніми програмами. Напрями підготовки визначаються затвердженим Кабінетом Міністрів України переліком, а освітні програми - вищими навчальними закладами. Освітні програми реєструються департаментом вищої освіти МОН, який веде їх загальнодоступну базу. Ліцензування та акредитація проводяться за напрямками, що істотно скорочує обсяг справ у ДАК України. Перелік спеціальностей магістрів взагалі стає зайвим, окрім специфічних категорій та інтегрованих магістерських програм (медична та ветеринарна освіта). Національна рамка кваліфікацій може визначити можливі кваліфікації для магістрів певного напрямку підготовки, а вже вищі навчальні заклади обирають одну чи дві з них для своїх магістерських програм. Можна також піти іншим шляхом: кваліфікації за класифікатором присвоювати під час здобуття повної вищої освіти (бакалавр), а для магістрів формулювати кваліфікацію як назву рівня та напрямку або освітньої програми.

Цілком можливим видається формулювання кваліфікацій магістрів не за професійними назвами робіт (це можна залишити бакалаврам як фахівцям з повною вищою освітою), а за формулою: «магістр з... (назва програми)».

2. Освітні програми підготовки магістрів повинні бути поділені на:

- дослідницькі, що передбачають поглиблення досліджень в одній з наукових галузей;
- професійні, що передбачають розвиток професійних і формування управлінських компетенцій у певній галузі професійної діяльності;
- кар'єрні, що передбачають вдосконалення (просування) здобутих теоретичних знань і практичного досвіду для кар'єрного зростання та підготовки до здійснення управлінської діяльності. Відповідно до класифікації програм можуть існувати дипломи професійного, дослідницького та кар'єрного магістра.

Важливість цього розподілу починається з необхідності відділити підготовку майбутніх наукових і науково-педагогічних працівників, а також посилити практичну спрямованість професійних магістерських програм. Кар'єрні магістратури можна розглядати як один з видів післядипломної освіти, тому докладно про них у наступних тезах. За одним напрямком підготовки можуть існувати як дослідницькі,

так і професійні освітні програми підготовки магістрів. Усі інтегровані програми підготовки магістрів на базі повної загальної середньої освіти є професійними. Пропозиції стосовно дослідницької магістратури в цих галузях мають подати фахівці. Усі раніше здобуті дипломи магістрів слід кваліфікувати як професійні. Винятками можна вважати магістерські дипломи дворічних програм денної форми навчання.

Керівником магістерських програм за напрямком підготовки може бути лише особа з науковим ступенем доктора наук або вченим званням професора. Керівником окремої магістерської програми може бути особа з науковим ступенем доктора наук або вченим званням професора, а також особа з вченим званням доцента і наявністю трьох та більше навчальних посібників з грифом МОН (замість одного посібника може зраховуватись

керівництво захищеною кандидатською дисертацією).

3. Метою створення належних умов для сполучення теоретичної та практичної підготовки магістрів необхідно подовжити нормативний термін навчання магістрів з усіх напрямів до 1,5 - 2 років (як зафіксовано в проекті Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про вищу освіту»). Вже за півторарічної тривалості магістерської підготовки (такий досвід у країні існує) можна відводити останнє півріччя на практику та магістерську роботу без скорочення мінімального річного періоду теоретичного навчання.

Перехід на 1,5 роки можна здійснити 2010 року, що дозволить пом'якшити наслідки для вищої школи від переходу загальної середньої освіти на 12-річну програму. Надалі слід зберігати визначену в документах Болонського процесу сукупну тривалість навчання на двох циклах не менше 300 кредитів, тобто 5 років. Це означає необхідність переходу на дворічну магістратуру для випускників трирічного бакалаврату.

Дослідницькі програми підготовки магістрів мають відразу бути дворічними. Загальний термін навчання в дослідницькій магістратурі (на базі трирічного бакалаврату) та аспірантурі (у сучасних термінах) має складати шість років з можливим поділом: 2+4 або 3+3. Дослідницькі програми здійснюються лише за денною формою навчання.

Професійні програми підготовки магістрів за заочною формою навчання повинні мати термін навчання на 0,5 року більший від денної без зміни кількості кредитів.

4. Під час розроблення стандартів вищої освіти для освітньо-кваліфікаційного рівня магістра з нормативною тривалістю навчання в 1,5-2 роки буде логічно встановити таку структуру загального навчального часу (усюди кредити ECTS): для дослідницької магістратури практична підготовка не виділяється окремо, а здійснюється під час виконання магістерської роботи. Вибіркова частина змісту освіти досягає 2/3 від обсягу теоретичного навчання.

Для професійної магістратури вибіркова частина

змісту освіти складає 60% від обсягу теоретичного навчання. Нормативні дисципліни встановлюються за напрямом підготовки (окремо для професійних та дослідницьких програм), а вибіркові дисципліни формують освітню програму. У переліку нормативних дисциплін можна передбачити вивчення зі складанням екзаменів дисциплін: Українська мова (для науки, аналітичної сфери та управління) – 72 год/2 кр., Корпоративна соціальна відповідальність (у т.ч. окремим модулем Охорона праці в галузі) – 108 год/2 кр. Для дослідницьких програм можна визначити нормативними також дисципліни: Історія науки (за галуззю знань) – 108 год/3 кр., Основи наукових досліджень та організація науки – 108 год/3 кр., Педагогіка і методика викладання у вищій школі – 108 год/3 кр. Обсяг аудиторного навантаження для учасників магістерських програм не повинен перевищувати 10 год на 1 кредит ECTS для денної форми навчання, 6 год на 1 кредит ECTS для інших форм навчання. Для професійних програм підготовки магістрів буде корисно дозволити до половини навчального часу теоретичного навчання відвести на вивчення практично-орієнтованих дисциплін, які не передбачають лекцій і до викладання яких можуть бути залучені фахівці-практики без урахування наявності наукових ступенів та вчених звань. Можна дозволити організацію магістерських програм у форматі майстер-класів, коли керівник магістерської програми проводить навчальні заняття в обсязі до 25% загального аудиторного часу (кількість дисциплін не має значення), одноосібно керує практикою від навчального закладу та магістерськими роботами (до 10-15 магістерських робіт). При цьому потрібно запровадити особливі вимоги до таких керівників програм.

5. До магістерських робіт (доцільно визнати їх як окремий різновид випускних кваліфікаційних робіт або взагалі надати статус магістерської дисертації хоча б для дослідницької магістратури) можна встановити вимоги, які будуть уособлювати високий статус та вимоги до магістрів: – оприлюднення теми роботи на сайті вищого навчального закладу; – обов'язковість публікації статті в науковому журналі, збірці

та/або на сайті вищого навчального закладу в електронному вигляді; – запровадження інституту опонента під час захисту магістерської роботи (опонентами магістерських робіт доцільно призначати молодих викладачів (або аспірантів) із зарахуванням їм 4-5 годин навчального навантаження).

Для дослідницьких магістерських програм додатковою умовою є: – одноосібний виступ з доповіддю за тематикою магістерської роботи не менше, ніж на двох наукових конференціях, причому хоча б на одній за межами свого вищого навчального закладу.

Для професійних магістерських програм додатковою умовою є: – наявність відгуку підприємства, організації, установи, в якій використано результати дослідження. Керівником магістерської роботи може бути лише особа з вченим званням професора чи доцента. Присудження диплома магістра з відзнакою не повинно обумовлюватись наявністю диплома бакалавра з відзнакою.

6. Прийом на навчання до магістратури має здійснюватись за окремим конкурсом без прив'язки до місця попереднього навчання та року його завершення. Єдиною підставою для особливих умов конкурсу має бути диплом бакалавра/спеціаліста з відзнакою. Визнаючи бакалаврат повною вищою освітою, соціальні підстави надання пільг під час вступу до магістратури втрачають сенс. Обов'язковою умовою вступу до магістратури має стати подання одного з міжнародних сертифікатів про знання іноземної мови зі встановленою вищим навчальним закладом мінімальною оцінкою (на перехідний етап замість сертифікату припускається вступне випробування з іноземної мови, що вже передбачено Умовами прийому до вищих навчальних закладів, затвердженими наказом МОН України від 18 вересня 2009 року № 873).

Перспективним інструментом забезпечення рівного доступу до магістерських програм може бути запровадження державного екзамену з галузі знань у формі зовнішнього незалежного оцінювання наприкінці бакалаврату. Отримана оцінка може бути обов'язковим елементом відбору на навчання в магістратурі. Для адекватної оцінки надбаних практичних навичок оцінка зовнішнього незалежного оцінювання може бути замінена на оцінку звичайного вступного

випробування, якщо вступник до магістратури має не менше двох років досвіду практичної фахової діяльності після закінчення бакалаврату і не претендує на державне фінансування. До участі в загальному конкурсі допускаються бакалаври з відповідного напрямку, а також бакалаври з інших напрямів цієї самої галузі освіти (потім вони зобов'язуються самостійно опанувати і скласти 5-10 специфічних для напрямку підготовки нормативних дисциплін бакалаврської підготовки). Важливу роль підготовки фахівців з міждисциплінарних спеціальностей відіграє магістратура специфічних категорій. Тут важливо зберегти схему вступу після бакалаврату з будь-якого напрямку підготовки на підставі вступного конкурсного відбору та можливості встановлення по деяким з них умов до наявного досвіду практичної фахової діяльності.

7. На низку напрямів підготовки існує попит на здобуття першої, другої вищої освіти або перепідготовку з числа осіб, які мають базову чи повну вищу освіту з інших напрямів підготовки. Пропонується генералізувати цю ситуацію шляхом запровадження інституту магістратури за іншою галуззю знань з подовженням на один рік (за 3-річного бакалаврату) або півтора-два роки (за 4-річного бакалаврату) терміном навчання (крім медичних та ветеринарних напрямів підготовки). Аналогічно можна організувати бакалаврат за іншою галуззю знань тривалістю в один-два роки (можливо за індивідуальною формою навчання), що дозволить відмовитись від застарілого інституту перепідготовки. Практично це означатиме перегляд діючих (часто недіючих) основ післядипломної освіти. Особливим видом післядипломної освіти має стати кар'єрна магістратура, яку можна розглядати як певне узагальнення ідей бізнес-освіти. Кар'єрна магістратура призначена для навчання осіб, які вже здобули рівень магістра (дослідницького та професійного) та мають досвід не менше трьох років практичної фахової діяльності. Впродовж життя людина може здобути будь-яку кількість дипломів кар'єрних магістрів. Нова кваліфікація кар'єрним магістрам вже не присуджується (хоча можуть бути специфічні винятки). Кар'єрні магістратури можуть здійснюватись акредитованими вищими навчальними закладами за самостійно розробленими освітніми програмами та вимогами до слухачів (державою задаються лише вимоги до вступників і дворічний термін

навчання за денною або очно-заочною формою навчання). Кар'єрні магістратури не підлягають державній акредитації (громадська акредитація здійснюється за ініціативою навчальних закладів) і передбачають видачу дипломів вищих навчальних закладів. Визнання цих дипломів – питання роботодавців. Ліцензування кар'єрної магістратури (звільнення від ПДВ та дозвіл на залучення іноземних студентів) може здійснюватись МОН після трьох успішних випусків та одержання не менше двох громадських акредитацій від визнаних МОН акредитаційних агенцій. Держава не несе зобов'язань стосовно фінансової підтримки кар'єрних магістратур, крім підготовки державних службовців у Національній академії державного управління при Президентові України, Національній академії оборони тощо.

8. Необхідно визначитись зі схемою підготовки вчителів для системи загальної середньої освіти та кваліфікаційними вимогами до них. Останні роки наголос робили на необхідності досягнення магістерського рівня для всіх учителів основної та старшої школи. В умовах визнання бакалаврату рівнем повної вищої освіти зникає необхідність підготовки кожного шкільного вчителя до магістерського рівня, що і раніше суперечило здібностям студентів та тенденціям розвитку освіти, загрожувало неконтрольованою девальвацією вищого освітньо-кваліфікаційного рівня. Можна розглянути схему, згідно з якою достатнім рівнем для педагогічних працівників буде:

- для роботи з учнями молодшої школи – освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста;
- для роботи з учнями основної школи та професійно-технічних навчальних закладів – освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра;
- для роботи з учнями старшої школи та студентами вищих навчальних закладів освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста – освітньо-кваліфікаційного рівня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра та спеціалізоване підвищення кваліфікації;
- для студентів вищих навчальних закладів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, магістра – освітньо-кваліфікаційного рівня магістра.

Це не означає відмову від послуг фахівців більш високого рівня, але їх масова цілеспрямована підготовка для цього не є необхідною.

9. Державне фінансування підготовки магістрів поділяється на:

- державне замовлення

на підготовку магістрів; – державну підтримку підготовки магістрів. Державне замовлення на підготовку магістрів надається вищим навчальним закладам державної та комунальної форм власності в обсязі, необхідному для потреб Національної та державних галузевих академій наук України, Збройних сил України, інших законних військових формувань, правоохоронних органів, державних підприємств, організацій та установ. Державна підтримка підготовки магістрів надається всім громадянам України, які вперше здобувають цей освітньо-кваліфікаційний рівень у вітчизняних вищих навчальних закладах усіх форм власності. Умовою надання державної підтримки на здобуття вищої освіти є зарахування до вищого навчального закладу, укладання договору між вищим навчальним закладом та особою, яка навчатиметься, та подання заяви на її отримання. Державна підтримка підготовки магістрів надається у формі кредиту уповноваженого Урядом банку безпосередньо студенту (під державну гарантію без застави). Кредит надається строком на 10 років під плаваючий відсоток (на рівні облікової ставки Національного банку України). Порядок погашення, тимчасового припинення погашення та звільнення від погашення частини або всього кредиту може бути аналогічним діючому порядку щодо пільгового державного кредитування здобуття вищої освіти. Розмір державної підтримки визначається щорічно з урахуванням бюджетних призначень, кількості звернень і може бути диференційованим за напрямками підготовки та наявністю диплома бакалавра з відзнакою.

10. Мають заохочуватись міжуніверситетські та міжнародні спільні магістерські програми. Основою для їх здійснення мають бути договірні стосунки між навчальними закладами, які повинні передбачати механізми взаємного визнання дисциплін, кредитів і періодів навчання, а також наявність двох керівників магістерської роботи. У разі здійснення спільної програми двома вітчизняними університетами з акредитованим за магістерським рівнем напрямом підготовки (спеціальністю) може видаватись спільний диплом двох навчальних закладів державного зразка. При цьому буде використовуватись ліцензований обсяг цих закладів у співвідношенні 50:50. У разі здійснення спільної програми українським та закордонним

університетом можуть видаватись дипломи одного або двох з них. При цьому ліцензований обсяг українського вищого навчального закладу використовується відповідно до кількості виданих дипломів. Видача дипломів державного зразка припускається лише за дотримання всіх вимог законодавства та стандартів вищої освіти до підготовки магістрів. Якщо спільна програма не передбачає видачі диплома державного зразка України, то її учасники не можуть претендувати на отримання державної підтримки. Слід вітати включене навчання, коли під час навчання в магістратурі студент протягом півріччя проходить навчання за аналогічною програмою в іноземному університеті. Для підтримки цього вищого навчального закладу повинні мати право зарахування вивчених там дисциплін в обсязі до 30 кредитів ECTS як вибіркоких дисциплін за індивідуальним навчальним планом. P.S. З 2006 року вищі навчальні заклади набирають бакалаврів, яких орієнтують на визнання їх бакалаврського рівня повною вищою освітою і для яких вже не повинно існувати освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Було б цілком логічно дотриматись цих намірів і не здійснювати 2010 року набору на рівень спеціаліста (крім перепідготовки, де потрібний чималий обсяг зусиль з реформування діючої системи). Одночасно можна запровадити суттєві зміни у фінансуванні, змісті, організації та термінах навчання магістрів. Існуючі ліцензовані обсяги підготовки спеціалістів можуть бути автоматично трансформовані в ліцензовані обсяги підготовки магістрів за формулою:

- для вищих навчальних закладів, які мають повторно акредитовані магістерські спеціальності з відповідних напрямів підготовки – 75% від існуючого обсягу;
- для вищих навчальних закладів, які мають акредитовані або ліцензовані магістерські спеціальності з відповідних напрямів підготовки – 50% від існуючого обсягу;
- для вищих навчальних закладів, які не мають ліцензованих магістерських спеціальностей з відповідних напрямів підготовки автоматична трансформація не проводиться. Інші зміни ліцензованих обсягів провести у звичайному порядку. Реформування перепідготовки доцільно підготувати і провести 2011 року, хоча підготовку кар'єрного магістра можна розпочати на рік раніше.

За матеріалами сайту МОН

24 грудня 2009 року відбулася конференція трудового колективу університету

Із звітом за 2009 рік про стан діяльності і перспективи розвитку Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника до присутніх звернувся ректор, член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Остафійчук.

Ректор відзначив, що університет здобув нові якісні характеристики і вважається лідером науково-освітньої галузі не тільки на Прикарпатті, а й у всій державі. Він працює з року в рік стабільно, розвивається динамічно, має високе визнання. За рейтингом класичних університетів України тижневика «Дзеркало тижня» посідає почесне 9 місце (минулого року 13 місце).

Це свідчить про результативну роботу структурних підрозділів, усього багатотисячного колективу. 2009 року університет успішно пройшов акредитаційну експертизу й підтвердив найвищий IV рівень акредитації та статус національного закладу.

Одним з визначальних показників діяльності університету є прийом студентів. За три останні роки ми стабільно утримуємо контингент, що свідчить не тільки про високий авторитет і славу нашого закладу, але й про цілеспрямовану і системну профорієнтаційну роботу. У зв'язку із запровадженням незалежного оцінювання знань випускників шкіл вимагають змін форми і методи інформаційної діяльності із залучення абітурієнтів на навчання в університет. Це завдання нам під силу, а тому кожному слід працювати на кінцевий результат.

Особливої уваги і надалі потребує робота з надання якісних освітніх послуг, підвищення успішності студентів, запровадження новітніх інноваційних навчальних технологій.

Показники якості і успішності досить високі, але у багатьох підрозділах послаблена вимогливість та об'єктивність оцінки навчальних досягнень студентів. Із сірістю та поверховістю треба рішуче боротись, тут своє слово мають сказати і органи студентського самоврядування.

Університет має

велику перспективу у розвитку науково-дослідницької галузі.

Тут функціонують 14 навчальних інститутів та факультетів, 22 наукові структури (науково-дослідні інститути, центри, лабораторії). 2009 року було створено ряд нових наукових підрозділів, зокрема Науково-освітній Центр українського козацтва, Науково-освітній центр «Наноматеріали в пристроях генерації та накопичення енергії», а також Національний контактний пункт «Наноматеріали» за програмою Європейського союзу. Трьом

професорам університету нещодавно присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України», а саме Благуну Івану Семеновичу, Марчуку Василю Васильовичу та Хоробу Степану Івановичу.

Загальний обсяг фінансування наукових досліджень 2009 року склав 1 мільйон 733 тис. грн. Зокрема, з року в рік виконуються дослідження госпдоговірного характеру під керівництвом професора Калуцького Івана Федоровича.

Позитивною динамікою характеризувалось видання наукових монографій, підручників і статей. Зокрема, 2009 року видано 59 монографій, 226 підручників, посібників і 1617 статей.

В аспірантурі університету навчаються 409 аспірантів, з них 242 з відривом і 167 без відриву від виробництва. Науково-педагогічні кадри вищої кваліфікації готуються за 54 спеціальностями. 2009 року відкрито нові спеціальності (алгебра і теорія чисел, теорія літератури, декоративне і прикладне мистецтво, цивільне право і цивільний процес, сімейне право, міжнародне приватне право).

В університеті функціонує 8 спеціалізованих вчених рад для захисту кандидатських і докторських дисертацій. 2009 року здобувачами та аспірантами університету захищено 61 кандидатська дисертація і шість докторських дисертацій.

Подано 75 заявок на отримання охоронних документів, а фактично отримано 65. В університеті організовано і проведено 20 наукових конференцій, з них 7 - міжнародних, 6 - всеукраїнських, 7 - регіональних семінарів і круглих столів. Вагомих успіхів досягнуто у сфері міжнародного співробітництва.

У рамках реалізації спільної ініціативи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Варшавського університету на виконання рішень на виконання рішень Консультаційних комітетів Президентів України та Польщі 15 грудня 2009 року підведено попередні підсумки конкурсу

на кращий архітектурний проект Міжнародного центру зустрічей студентської молоді України та Польщі (с. Микуличин). Відповідно до доручення Кабінету Міністрів України та на виконання домовленостей Президентів України та Польщі впродовж 2010 року буде розпочато будівництво зазначеного центру.

Співпраця нещодавно створеного в університеті Науково-освітнього центру «Наноматеріали в пристроях генерації та накопичення енергії» з Агентством міжнародного розвитку США дозволили нашим науковцям у листопаді 2009 року придбати за кошти іноземних партнерів пристрій для термічного аналізу та калориметрії вартістю 100 тис. дол., який буде використано для поглибленого вивчення нанотехнологій.

Під час робочої зустрічі 11-13 грудня 2009 року за участю представників урядів України та Польщі, архітекторів і науковців обговорено питання фінансування, відновлення та використання залишків астрономічної обсерваторії на горі Піп Іван.

У ході діалогу з Посольством Польщі в Україні, досягнуто домовленості про фінансування польською стороною будівництва Наукового етнографічного стаціонару імені Станіслава Вінчензана переданій у власність університету ділянці землі у с. Бистрець Верховинського району.

Отримано ліцензії на підготовку в університеті 150 іноземних громадян.

З року в рік запроваджуються соціальні програми. Проведено реконструкцію студентських гуртожитків № 4,

Із сірістю та поверховістю треба рішуче боротись, тут своє слово мають сказати і органи студентського самоврядування

ІВАН ГРИГОРОВИЧ ШЕВЧЕНКО

У листопаді 1956 року директором Станіславського державного педагогічного інституту призначено кандидата історичних наук Івана Григоровича Шевченка. На жаль, відомості про нього надзвичайно скупи. Після пожежі архіву педінституту 1974 року згоріла частина документації, в тому числі й особова справа І.Г.Шевченка та книга наказів періоду його керівництва інститутом. Зважаючи на короткий термін перебування його на цій посаді, не вдалося зібрати й повних відомостей про нього. Відомо тільки, що директором педінституту він став, маючи 43 роки. Будучи кандидатом історичних наук, одночасно займав посаду доцента кафедри історії. В архіві Музею освіти Прикарпаття зберігаються "Наукові записки Станіславського державного педагогічного інституту. Історична серія" за 1958 рік, де опублікована стаття І.Г.Шевченка "До питання про розвиток народної освіти на Україні в роки четвертої п'ятирічки (1946-1950)".

1957 року І.Г.Шевченко звільнений з посади директора Станіславського педагогічного інституту. За короткий період його керівництва зросла навчальна база інституту, збільшився фонд бібліотеки.

1956 року тут перейшли до підготовки вчителів широкого профілю з таких спеціальностей: "Українська філологія й історія", "Російська філологія й історія", "Фізика, математика й креслення". Час навчання збільшився до п'яти років. 1957 відбувся перший набір на спеціальність "Українська філологія, музика і співи".

У зв'язку з переходом на п'ятирічний термін навчання 1957 року на факультетах стаціонару, крім фізмату (74 чол.), випуску не було. Цього року інститут закінчили 520 студентів-заочників.

Юрій Угорчак

5, на що витрачено 3,5 млн. грн., введено в дію університетський здоров'я пункт, забезпечено підтримку студентів з особливими потребами. Щорічно на соціальні програми для викладачів і студентів виділяється сума в 3.4 млн. грн.

Та нам слід більш ефективно використовувати кошти для соціальної підтримки студентів і працівників університету.

Запорукою успішної діяльності університету є ефективна фінансово-господарська політика, уміле використання грошових матеріально-технічних ресурсів, запровадження режиму економії та бережливості.

2009 року кошторис університету становив 135,5 млн. грн., з них 48,7% - надходження з держбюджету, а 51,3% - власні кошти. Використання цього потужного бюджету вимагає неабиякого уміння та професіоналізму.

Середньомісячна зарплата професора, доктора наук складає 4660 грн., кандидата наук, доцента 3150 грн., асистента 2388 грн. Річне зростання складає в середньому майже 9%, що в умовах глибокої фінансової кризи дуже важливо. Рівень зарплати з надбавками у нас значно вищий, ніж в інших державних навчальних закладах регіону.

Університет успішно вирішує програми розвитку навчально-матеріальної бази. На реконструкцію Інституту туризму використано всього 9,5 млн. грн. Ця споруда загальною площею 13 тис. кв. м майже готова прийняти студентів. Поступове введення її в дію планується розпочати вже в січні 2010 року.

Ректорат заручився підтримкою вченої ради і придбав для потреб студентів і викладачів спортивно-оздоровчий комплекс «Олімп», що на вулиці Сахарова, загальною площею 3500 кв. м.

Успішною можна вважати депозитну програму університету. 2009 року на депозитних вкладах ми додатково отримали 1,4 млн. грн.

Керівництвом університету здійснюються цілеспрямовані заходи з формування здорового морального клімату в колективі, виконання комплексної програми національного виховання студентської молоді, розвитку спортивно-оздоровчої роботи та інше.

Наприкінці звіту ректор повідомив, що перед трудовим колективом постають нові завдання і він впевнений, що ми всі і надалі

будемо трудитись ефективно, результативно, щоб наш університет здобув нові успіхи та славу.

Конференція обговорила і схвалила звіт ректора, професора Остафійчука Б.К.

Про колективний договір університету на 2010 рік доповіли проректор з навчальної роботи, професор Чобанюк В.М. і голова профкому, доцент Костишин Ф.Ф. Делегати конференції внесли зміни і доповнення до Статуту і Правил внутрішнього розпорядку університету, затвердили заходи з відзначення 70-річчя університету, а також склад університетських комісій з трудових спорів та з охорони праці.

Заслухавши і обговоривши доповіді ректорату і профспілкового комітету, конференція відзначила, що колективний договір сприяє узгодженій і планомірній діяльності університету, зміцненню і розвитку соціального партнерства адміністрації і профспілкової організації. Разом з тим, необхідно налагодити оперативний і дієвий контроль за виконанням колективного договору.

Конференція трудового колективу взяла до відома інформацію проректора Чобанюка В.М. і голови профкому Костишина Ф.Ф. про виконання чинного колективного договору і про колективний договір університету на 2010 рік.

Вона схвалила колективний договір Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2010 рік і доручила ректору та голові профспілкової організації працівників університету підписати схвалений колективний договір.

Ректорат і профком зобов'язала врахувати в практичній діяльності зауваження і пропозиції, висловлені делегатами конференції, а ректору передбачити в кошторисі на 2010 рік кошти, що необхідні й будуть спрямовані на виконання прийнятого конференцією колективного договору університету.

Наш кор.

Степану Бандері присвячується

Такої людини, як Бандера, не можна знищити - на свій час і свій народ він наклав нестерту печать і знак цієї печаті ми мусимо передати тим, що прийдуть після нас.

Артур Фурман

Упродовж тривалої та трагічної історії України наші предки-українці героїчною боротьбою здобували державність, однак втримати її не могли. Проте ці короткі миті існування власної держави завжди мали потужний виховний вплив на молодих українців.

Визвольні змагання початку ХХ століття породили ряд організацій, які 1929 року об'єдналися в Організацію Українських Націоналістів, яка й відіграла ключову роль в організації визвольних змагань середини минулого століття. А провідник ОУН Степан Бандера став прапором українського визвольного руху цього періоду.

1 січня 2010 року в Історико-меморіальному музеї Степана Бандери, який знаходиться на Калушині в Старому Угринові, зібралося велелюдне віче для того, щоб відзначити 101-у річницю від дня народження Провідника.

З цієї нагоди працівниками музею була презентована виставка «Родина Бандерів». Тут відображено витоки роду Бандерів у Стрию, доля родичів Степана по батьківській лінії - дядька Осипа Бандери та його дітей, тітки Кліментини Ліщинської та її сім'ї, зокрема дітей

Миколи та Ірини Ліщинських, які віддали життя у вирі національно-визвольної боротьби, а також тітки Софії Чабан. Частина виставки присвячена роду Степана Бандери по материнській лінії - роду Глодзінських та Антоновичів. Також розкрито долю сестер Провідника - Оксани Бандери та Володимири Давидюк-Бандери. Окремо розміщені матеріали щодо дітей та внуків Степана Бандери.

Розпочалося святкове віче із виконання державного гімну України. Надалі із вітальним словом звернулися до присутніх голова Івано-Франківської обласної ради Ігор Олійник, голова Івано-Франківської обласної адміністрації Микола Палійчук, представники Калузької районної ради та адміністрації, голова Братства вояків УПА Карпатського Краю Фотій Володимирський, а також представники партій КУН та «Свобода». Між виступами лунали патріотичні пісні у виконанні вокальних колективів Калущини.

Степан Бандера ще раз довів, що можна знищити людину, проте ніколи не можна вбити Ідею, яку вона сповідувала, за неї боролася чи її уособлювала. Особливо, коли носієм цієї Ідеї є весь народ, коли Ідею визнають, за неї борються і вмирають мільйони, а Степан Бандера залишається і нині страшним для ворогів. Із пам'яті українців неодноразово намагалися стерти найменші прояви національної свідомості, будь-які спогади про нього. Навіть сьогодні можна побачити, як для різних цілей використовується ім'я Провідника, викривляються різноманітні історичні факти.

Для нас, українців, найбільшою гордістю має бути, що всіх нас називають бандерівцями. Адже вони були революційною елітою ХХ століття. Тож хай пам'ять про Степана Бандеру йде із покоління в покоління, а його самовіддана боротьба служить прикладом для майбутніх поколінь.

Провідний науковий співробітник музею визвольних змагань Прикарпатського краю

Любов Іванюк

У нас в гостях Дмитро Павличко

Зустріч з Дмитром Павличком розпочалася декламуванням ректором Б. Остафійчуком поезії автора. Д. Павличко розповів про те, що пов'язує його з Прикарпаттям, спілкувався зі студентами, читав власні вірші. Тематика поезії автора була дуже актуальна, оскільки співпала з циклом новорічних і Різдвяних свят. Д. Павличко розповідав про ідею створення Української національної ради, яка мала б об'єднати молодь країни і виконувати роль своєрідного "тіньового" парламенту, народних зборів. Після зустрічі з письменником усі бажаючі могли придбати збірку поезій Д. Павличка "Поклик", екземпляр якої поет подарував університетській бібліотеці.

Дмитро Павличко ЛЮДСТВО

Чимраз жажніша зброя і скорбота,
Скреготний усміх ящура з печер,
А в церкві проповідь Іскаріота
І плач того, хто на хресті помер.

Раби рабів у пошуках свободи
Гребуть скарби з чужих і мертвих скринь,
Серця згоряють, наче електроди,
Зоря зорі спокійно каже: "Згинь!"

Апостоли розбіглися, як миші:
Хто - в бізнесмени, хто - в похмурий скит.
Господня рана світить на узвишші,
Як відлітаючий метеорит.

Відомий український поет Василь Симоненко з'явився на світ 8 січня 1935 року в с.Біївці Лубенського району на Полтавщині.

Цього року йому виповнилося 75. Із них прожив він неповних 29, а на літературну творчість випало не більше десяти.

Рядок «Я для тебе горів, український народ» із його вірша «Скільки в тебе очей», ніби підводить підсумок життя і праці поета.

Ще зовсім малим був Василь, як батько покинув сім'ю, тому й писав поет:

В мене була лиш мати
Та був ще сивий дід, —
Нікому не мовив «тату»
І вірив, що так і слід.

Перед його дитячими очима пройшло лихоліття війни — голод і холод, щоденний страх від бомбардувань. Потім — довгождана перемога, сльози радості матерів. А ще важка повоєнна праця односельців на колгоспному полі за мізерну плату та їхній розпач від непомірних податків не лише на домашніх тварин і птицю, а й навіть на кожне плодове дерево. Саме це й формувало його світогляд, а тяжкі умови життя простих людей потім стали темою його поезій. Люди, читаючи його вірші, замислювались над власною долею, над долею країни. У повоєнних українських селах сусіди були як родичі. Переживши спільне горе, допомагали одне одному по господарству та, як тоді говорили, «погледіть дитину». Однією з таких сусідок була маленька, худенька, непримітна баба Онися. Ця згорьована жінка втратила на фронті чоловіка, трьох синів-солдатів, тож Василь був для неї як син. Коли виріс, за її людське страждання й велику материнську любов, у подяку за все, що вона зробила для нього, написав вірш:

У баби Онисі було три сини.
У баби Онисі синів нема.
На кожний її волосині
морозом тріщить зима.

Я горя на світі застав багато.
Страшнішого горя нема,
ніж те, коли старість мати
в домівці стрічає сама.

Біївчани розповідають, як сільські учні прибігли до неї з газетою, де були Василеві вірші і його фотознімок.

Після закінчення семирічки вступив у восьмий клас середньої школи в сусідньому селі Тарадинці, що за дев'ять кілометрів від Біївців. Середню школу закінчив із золотою медаллю, а 1952 року Симоненко вступив на

факультет журналістики Київського університету імені Т.Г. Шевченка. Вчився разом з такими визначними й талановитими в майбутньому людьми як поет Т. Коломієць, М. Сом, прозаїки В. Близнець, В. Чехун, Б. Рогоза, гумористи Ю. Ячейкін, І. Шипталь, І. Дубенко, перекладач А. Перепада, критик і публіцист А. Шевченко та інші. В університеті, маючи дивовижну працелюбність, Василь багато писав віршів, але совість і скромність стримували юнака говорити про це всім. Щоб набути журналістського досвіду, відточити перо, а також мати якийсь приварок до стипендії, Симоненко працював ще й відповідальним секретарем університетської багатотиражки, де частенько публікував вірші друзів, але не свої. Вперше студенти почули та прочитали його поетичні твори, коли він був уже на третьому курсі. На початку січня 1957 року Василя Симоненка разом із однокурсником Станіславом Буряченком офіційно зарахували до штату редакції «Черкаська правда»: Василя — до відділу культури, а Станіслава — до відділу листів і робсількорів. Наповесні 1960 року в Києві під впливом хрущовської «відлиги» утворився Клуб творчої молоді. Туди прийшли молоді поети Д. Павличко, Л. Костенко, І. Драч, М. Вінграновський, В. Стус, В. Коротич, В. Симоненко та багато інших. Симоненко хоча й жив у Черкасах, але був активним членом клубу. Охоче їздив по Україні, брав участь у літературних вечорах і творчих дискусіях, намагався пробудити в ровесників національну свідомість. Так формувався період шестидесятництва в житті Симоненка. Першу свою поетичну збірку «Тиша і грім» встиг видати 1962 року. Оскільки видавалась вона довго, до того ж із вилученням окремих віршів і цензорським втручанням, задоволення від неї не мав, хоча її схвально зустріли читачі й критики. Вже тоді було зрозуміло, що в літературу прийшов самобутній поет з великим потенціалом. Але друкувати нові твори не давали.

Писав і прозові твори — це новели про безрукого лісника та «Вино з троянд», навіть кіносценарій. Мав ще багато задумів, часто їздив до Львова, милувався його архітектурою та кам'яними левами. Вважав, що й тих левів приручили, посадили в клітку, як людедей. Свої враження від почутого й побаченого, роздуми й судження, а то й варіанти віршів чи їх фрагменти записував у щоденник, який назвав «Окрайці думок». На першій сторінці поставив маловідомий афоризм Вільсона: «Читати без дозволу чужі щоденники — Еверест підлості». Так вийшло, що з'явився друком цей щоденник спершу за кордоном. Змучений ранніми болями, одержимий жагою любові до матері-України, він виповів цю любов і цей біль у слові пекучому й шаленому:

Дай мені у думку динаміту,
Дай мені любові, дай добра,
Гуркочи у долю мою, світе,
Хвилями правдавнього Дніпра.
Не шкодуй добра мені, людині,
Щастя не жалій моїм літам -
Все одно ті скарби по краплині
Я тобі закохано віддам.

Його любов до України - це любов юнака, який відкрито дивиться на світ, вміє цінувати свою блакитну планету. Симоненко бачить народ свій і в його багатющій героїчній історії, і в реальній неминучості майбуття, де українська нація посідає гідне місце в житті цивілізованого вільного людства. Україна для Симоненка - мати, святиня, вона дає йому крила й снагу, глибину роздумів і художні барви, у відданості їй для поета - синівське щастя його, сила і честь. Нещадний він до її ворогів, глумителів та відступників, проти яких спрямована його спопеляюча ненависть. Сучасники згадують його ще й досі. До знайомих і колег ставився дуже добре, цінував справжню дружбу. Найближчим його другом був Микола Сніжко. Він ділився з ним усім, у тому числі й глибоко особистим. Симоненко був людиною, що дуже прискіпливо ставилася до своєї творчості. Коли 1962 року вийшла його збірка «Тиша і грім», він отримав за неї гонорар 2 тисячі карбованців. Тоді це була просто фантастична сума. Але гроші якось швидко були витрачені, адже до них Василь ставився легко. Він любив життя не напоказ. Друзі часто згадують його неймовірно наполегливість і працьовитість. Поет не рахувався з власним часом. Якщо треба було, тосидів у редакції до ранку. Ходили різні чутки про смерть Симоненка. Одні говорили, що в нього хворі нирки, інші, що його побоями в каталажці міліціонери прирекли на мученицьке вмирання. Ховали його 15 грудня 1963 року. У труну поклали збірку «Тиша

і грім» й казку «Про царя Плаксія та Лоскотона». Микола Сом вихопив їх і докірливо сказав, щоб усі почули: «Ми хоронимо Василя Симоненка, а не його твори. Їм жити вічно...» Зразу після смерті в Черкасах і вулицю назвали його іменем, і меморіальну дошку відкрили. А потім різко все змінилося. Ось чому. На похорони Василя приїхало красне письменство з Києва. Зник його щоденник. Мама стверджувала, що чужих у хаті не було. Через тиждень після зникнення щоденника канадське радіо почало транслювати сторінки з нього. Зрозуміло, що писався він не для публікації. Василева пряmolінійність сподобалася не всім. Тому й оголошено було його націоналістом, пришито інші ярлики і заборонено видавати його твори.

Та пройшли роки. Змінилось керівництво і політичний лад держави, в якій жив і творив Симоненко. Тепер кожного року в обласному драматичному театрі обласна організація Національної спілки письменників у день народження В. Симоненка влаштовує літературний вечір. Лунають спогади, вірші. Кращим поетам області вручають премію імені Василя Симоненка «Берег надії». На могилі поета встановлено пам'ятник роботи скульптора С. Грабовського, де на постаменті золотом викарбувані слова цього вірша, що став пісню: «Можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину». Це лише маленька частинка життя великого письменника, поета. Про незабутнього Василя складають вірші його друзі.

Ще й досі згадуються слова моєї вчительки: «Ти знаєш, що ти - людина?» Такими словами Василя Симоненка починався і закінчувався наш кожен шкільний день. Дозволю собі припустити, що Василь Симоненко є одним з тих, кого читають і перечитують, у кого вчать і над ким роздумують. Незалежно від професії чи роду занять, до всіх лунають слова, які ми маємо осмислювати щодня:

Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя — єдина,
Мука твоя — єдина,
Очі твої — одні.
Більше тебе не буде.
Завтра на цій землі
Інші ходитимуть люди —
Добрі, ласкаві й злі.
Сьогодні усе для тебе —
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба —
Гляди ж не проспи!
Бо ти на землі — людина,
І хочеш того чи ні —
Усмішка твоя — єдина,
Очі твої — одні.

Наш кор.

Біографія Василя Стуса коротка, бо і життя його було коротке (06.01.1938 - 03.09.1985). Майже 20 років - час переслідування, примусова й непосильна праця, фізичні та моральні тортури.

Українство для Василя Стуса було очевидним. Він народився в українській сім'ї на Вінничині, в с.Рахнівка Гайсинського району. Його

любов до України виростала разом з ним.

Про своє дитинство пише, що було щасливе: «Найбільший слід на душі — од маминої колискової „Ой, люлі-люлі, моя дитино“. Шевченко над колискою — це не забувається...»

А коли підріс, знов Шевченко своїм «Заповітом» дав зрозуміти Стусові глибину трагедії українського народу.

Шкільне навчання не було захоплюючим для нього, а інститутські роки — важкі. Василь закінчив Педагогічний інститут у Донецьку, служив в армії, викладав у школах і 1964 року став аспірантом Інституту літератури Академії наук у Києві. І здавалося, що молодому талановитому науковцеві, тонкому літературному критику життєвий шлях випаде щасливим.

Але 60-ті роки в Україні були трагічні. Українське духовне відродження цих років Москва починає безжалюдно нищити. Сотні українських діячів культури стали жертвами переслідувань, засудів, ув'язнень, а ті, що ще були на волі, зазнали офіційних цькувань.

4 вересня 1965 року в Київському театрі «Україна» Василь Стус виступає разом з іншими шестидесятниками в обороні переслідуваних друзів.

На цей відкритий, нечуваний дотепер протест для Стуса, як і для

інших, відповідь була стандартна. Стусову виготовлену збірку поезій «Зимові дерева» знято з друку, а його самого у вересні 1965 року усунено з Інституту літератури Академії наук.

У червні 1966 року Стуса звільнено з посади, яку він обіймав у Державному історичному архіві в Києві. Ставши на працю при будові Київської підземки, він працює там тільки три місяці. Його знову звільняють, подаючи за причини заборону працювати не за своїм фахом.

Попри своє безвихідне становище, Василь Стус не може погодитися з існуючим станом речей і влітку 1968 року пише відкритий лист до Президії Спілки письменників України, в якому розкриває брехливі напади О. Полторацького на українських письменників. Цей лист і стає однією з причин його ув'язнення і засудження 1972 року до 5 років табору примусової праці й до 3 років заслання.

Там, на далекій чужині, знеможений хворобою та фізичною працею, він і далі продовжує творити. Пише вірші, які відбирають, нищать, а він знову з пам'яті їх відтворює.

Добрий день, мій рядок кароокий,
побратиме моїх безсонь!
Зупини її, мить високу,
для моїх молитовних долонь.

Ти любов'ю мене, наче амфору,
доливай, довіряй добру.
За розквітлу купальську папороть
я пером і горбом віддарю.

Це перше заслання Василь Стус пережив і 1979 року повернувся до Києва. Тоді він був кволий фізично, але незламний духом.

Картина духовного життя, яку він застає в Києві, викликає в ньому не тільки розпач, але й бунт. Стус суворо засуджує тих, найбільш талановитих, які продали себе. Цей сумний стан культурного життя він характеризує такими словами: «... Усе, що створено на Україні за останні шістьдесят років, поточено бацилею недуги. Як може розвиватися національне дерево, коли йому врубано півкрони, коли українське письменство звелось до «прози колгоспних підлітків — один співучіший за другого...».

Його роздуми над українством повні розпачу. Він каже: «Право на офіційну любов до Києва має тільки сонм чиновників — так звана інтелігенція по-радянському. Власне, чи є українська інтелігенція?» — ставить він питання собі й іншим — «... Думаю, або її немає взагалі, або вона все молода і все незріла... Введена в систему держави, ця інтелігенція не чує жодного обов'язку перед народом, який так і

не набув індивідуального обличчя...».

І Василь Стус, побачивши, як тоне Гельсінкська спілка після арештів її членства, включається до неї, бо, як він каже: «... не міг інакше... хтось мусить стати „голосом обурення й протесту“». 14 травня 1980 року Василя Стуса за цей “голос обурення й протесту” українського народу знову заарештовують і засуджують на десять років особливого режиму та на п'ять років заслання. Із заслання він уже не повернувся...

Кельти, які з V до III століття до нашої ери перебували й на Закарпатті, мали свою цікаву астрологію. Вони вважали, що залежно від дати народження, людину в її житті супроводило дерево. Василь Стус народився 8 січня, а його деревом є тис (на Галльській мові – івос). Це хвойне дерево дуже високе та більше трьох метрів завширшки. Кельти з нього виробляли стріли, списи та щити. Тис також мав значення безсмертя, з нього плели похоронні вінки, його засаджували на гробах.

У нас тис називають негний-деревом. І справді, це дерево, яке не порохнявіє та росте сотні літ, супроводить пам'ять по Стусові, який вважав, що поет повинен бути людиною «такою, що повна любови, долає природне почуття зненависти, звільняється од неї, як од скверни...».

Для українського народу Василь Стус залишиться людиною-символом, бо він боровся проти «нашої духовної аномалії» та гідно вмирав, плетучи вінки любови до поневоленої України, а нам і майбутнім поколінням залишив стріли, списи та щити своєї поезії безсмертного велетня-тиса для дальшої послідовної боротьби.

Апофеозом життя і боротьби славного сина України звучать ці віршовані рядки:

Як добре це, що смерті не боюсь я і не питаю, чи тяжкий мій хрест, що перед вами, судді, не клонюся в передчутті неведомих верст, що жив, любив і не набрався скверни, ненависті, прокльону, каяття.

Народе мій, до тебе я ще верну, як в смерті обернуся до життя своїм стражденним і незлим обличчям. Як син, тобі доземно уклонюсь і чесно гляну в чесні твої вічі і в смерті з рідним краєм поріднюсь.

Наш кор.

5 січня цього року виповнилося 130 років з дня народження видатного діяча української культури Василя Верховинця (Костіва Василя Миколайовича), людини багатьох талантів, яка зробила значний внесок у національну культуру. Він був першим теоретиком українського танцю, автором багатьох музикознавчих праць, етнографом, викладачем хорових дисциплін, теорії музики і гармонії, хоровим диригентом, композитором, співаком, хормейстером і хореографом, музичним і громадським діячем.

“Він був не тільки високообдарованою людиною, писав про нього М.Рильський, - але й людиною неабиякої освіченості та широких культурних інтересів”.

Народився майбутній композитор у бойківському селі Мізунь (тепер Старий Мізунь Долинського району) у селянській родині Миколи Костіва. Закінчивши сільську школу, продовжив навчання у Самбірській учительській семінарії, яку закінчив з дипломом народного вчителя 1899 року. Викладав співи в селі Бережниця (тепер Калуського району) та селі Угринів (тепер Тисменицького району), згодом - артист, співак і хормейстер у театрі “Руської бесіди”. 1906 року Микола Садовський організує театр і запрошує для роботи в ньому як відомих майстрів сцени, так й аматорів. На це запрошення відгукується і Верховинець, а для цього йому довелося виїхати до Києва. Мав гарний лірично-драматичний тенор і виступав на сцені з провідними партіями в музичних постановках. У театрі Садовського створив сценічні образи Петра в “Наташці Полтавці” М.Лисенка, Андрія в “Запорожці за Дунаєм” С.Гулака - Артемовського, Левка в “Майській ночі” М.Лисенка, Вашека у “Проданій нареченій” Б.Сметани та ін. Згодом В.Верховинець перейшов на хормейстерську та диригентську роботу в цьому ж театрі. Одночасно закінчує теоретичний клас М.В.Лисенка під керівництвом професора Г.М.Любомирського. Певний час працював з відомим хормейстером-диригентом О.А.Кошицем. Ним написана велика кількість хорів, революційних маршів та романсів на слова Лесі Українки,

І.Франка, О.Олеся, М.Рильського, П.Тичини та інших українських поетів.

Верховинець був талановитим хореографом. Його постановки веснянок карфагенянок і гопак на Олімпі в комічній опері М.Лисенка “Енеїда”, танець молоді біля корчми у поставлений ним драмі І.Франка “Украдене щастя” та хори веснянок у п'єсі “Маруся Богуславка” мали у глядачів винятковий успіх.

Гастролуючи з театром по Україні, Верховинець вивчає побут і творчість українського народу, записує народні танці, весілля. Першою його книгою стала праця “Українські танці” (1913). Наступною його науковою працею в галузі хореографії стала книга “Теорія українського народного танцю” (1919), що витримала 5 перевидань. Це було перше в Україні ґрунтовне дослідження української народної хореографії, яка мала на меті на народній основі створення національного фахового балету.

У 1919-1920 роках Верховинець викладав у Музично-драматичному інституті імені М.В.Лисенка. У 1920-1932 - завідував кафедрою мистецтвознавства Полтавського інституту народної освіти, хоровою студією імені Стеценка при Музичному товаристві імені Леонтовича. У 1927-1928 був керівником хору Харківського драматичного театру. Засновник Червоної української мандрівної капели “Чумак” і жіночого хорового театралізованого ансамблю (“Жінхоранс”).

П.П.Вірський писав: “Здобутки створеного ним вокально-хореографічного ансамблю “Жінхоранс” - це наша класика, це яскрава сторінка в історії української хореографії. Кращі традиції “Жінхорансу” свято шанують усі танцювальні колективи України”.

У 1927 і 1932 роках його заарештовують, звинувачуючи у приналежності до СВУ (міфічного Союзу визволення України) та за відсутністю доказів звільняють. 23 грудня 1937 року його заарештовують втретє, звинувачуючи в контрреволюційній діяльності та шпигунстві на користь Польщі. 10 квітня 1938 року Василя Верховинця було присуджено до розстрілу. Вирок виконано наступного дня. 1957 року Спілка композиторів України звернулася у Прокуратуру СРСР з проханням про реабілітацію В.Верховинця. 1958 року Верховиним судом СРСР він був реабілітований. 1988 року в рідному селі композитора, на місці, де стояла хата, в якій він народився, Василю Верховинцю відкрито пам'ятник. Його іменем названі вулиці в Києві та Полтаві. У шкільному музеї історії села Старий Мізунь В.Верховинцю присвячена окрема експозиція. Громадськість села добивається, щоб місцевій школі було надане право носити ім'я великого земляка.

Юрій Угорчак

Як “пережити” модуль або залік

Для студентів Прикарпатського національного університету січень – багатий не тільки святами, але й контрольними, заліковими та модульними роботами. У вирі новорічних і Різдвяних свят сучасним студентам не так уже й легко «викроїти» хоч трохи часу задля ефективної підготовки до підсумків навчального семестру.

Найпоширеніший і найвідоміший спосіб - п'ятачок під п'яту. Але гарантують добрий результат лише 5 копійок з жовтого металу старого зразка, а не 5 гривень і не 50 копійок сучасного вигляду.

Можна поставити чарку горілки студентському домовикові, який неодмінно вам допоможе, ось тільки чарочку потрібно поставити в інституті. Якщо у вас це вийде - іспит складений, але якщо до того, як ви пішли складати іспит, цю чарочку знайде хтось з абітурієнтів, викладачів, вахтерів, то домовик може і образитися. Отже, удаватися до цього способу можна лише в тому випадку, якщо ви зможете забезпечити збереження чарки аж до виходу з аудиторії. Білет потрібно тягнути лівою рукою.

Якщо ви можете потрапити в аудиторію, де складатимете іспит, до того, як туди ввійде викладач, слід розставити чотири вилки по кутах аудиторії. З досвіду колишніх студентів, у тому числі і автора цієї статті, якщо це вдавалося зробити, то іспит складала вся група без виключення. Якщо зламати вилку над головою студента або абітурієнта, що боїться йти складати іспит, то він на якийсь час забуде про всі страхи. Вилки повинні бути алюмінієвими або пластмасовими.

У ніч перед іспитом слід ретельно розчесати волосся дерев'яним гребенем, після чого покласти його під подушку зі словами: “Хочу побачити уві сні номер білета”. Ви обов'язково його побачите.

За слов'янськими традиціями напередодні іспиту, як і будь-якого іншого випробування, слід їсти страву з гречки. У гречці мешкає добрий дух, який додає розуму і кмітливості. Але варити гречану кашу або іншу страву з гречки необхідно в глиняному горщику. З досвіду колишніх студентів відомо, що коли під час варіння гречавої каші горщик не тріснув і каша була смачною, здавали всі, хто покуштував цю страву. Кашу всю з'їдати не можна, залишок у горщику необхідно поставити на шафу, де кашу покуштує домовик, який буде радий бачити вас щасливими. Коли прийдете додому з хорошою відміткою в заліковій книжці, горщик потрібно зняти з шафи і залишки каші віддати домашнім тваринам або

собакам і кішкам, що живуть у дворі.

У колишні часи студенти заздалегідь задобрювали студентського домовика, ставлячи на найвище місце в аудиторії (шафа, книжкова полиця тощо) чарку горілки або вина, а зверху клали ще і шматочок хліба. Туди ж клали і грошову купюру (не монету). При цьому вимовлялося: “Студентський домовик, не забудь, допоможи”. Цей метод практикували завжди, правда, злі язики говорили, що викладачі знали про цей звичай студентів і користувалися дарами самі, а домовик тут ні до чого. Але це тільки злі язики, а якщо викладачі справді знали, то іспити все одно складали ті, хто цей звичай практикував. Отже, домовик допомагав без сумніву.

І ще цікава порада для тих, хто хоче отримати модуль або залік з нецікавого для них предмета.

Рада перша. Якщо ви твердо вирішили не вивчати цей предмет, то в перший же день занять, зайшовши в аудиторію, озирніться навколо себе і знайдіть все, що вам під силу виправити (дошку, яка покривила або погано повішена, то її можна виправити за 1годину, а також парти, стіл тощо). Друга частина полягає в тому, щоб довести лектору, що це впадає у вічі, а ви це зможете виправити. Ненав'язливо переконайте його про таку необхідність на благо університету. Якщо ці дві операції пройшли успішно, то залишилося останнє - домовитися про винагороду.

Як конспектувати лекції

На лекціях студенти отримують новітні дані, які багато в чому доповнюють підручники (а останнім часом їх замінюють), знайомляться з останніми досягненнями науки. Тому уміння зосереджено слухати лекції, активно, творчо сприймати висловлювані відомості є неодмінною умовою їх глибокого і міцного засвоєння, а також розвитку розумових здібностей.

Слухання і запис лекцій - складні види вузівської роботи і треба немало потрудитися, щоб оволодіти ними. Уважне слухання і конспектування лекцій припускає інтенсивну розумову діяльність студента. Те, що дійсно уважно прослухано, продумано і записано на лекціях, стає твоїм надбанням, входить до твого освітнього фонду. Слухаючи лекції, треба прагнути зрозуміти мету викладу, вловити хід думок лектора, логічну послідовність викладу, зрозуміти, що хоче довести лектор. Увага людини дуже нестійка. Потрібні вольові зусилля, щоб воно було зосередженим. Систематично

контролюй себе в цьому відношенні, коли слухаєш лекції.

Конспектування лекцій має велике освітнє і виховне значення для слухачів; воно розвиває розум, збагачує науковими даними, сприяє закріпленню знань у пам'яті, озброює необхідними уміннями і навиками. Але конспект є корисним тоді, коли записане найістотніше, основне. Якщо ж студент прагне записати дослівно всю лекцію, то таке “конспектування” принесе більше шкоди, ніж користі. Деякі студенти просять іноді лектора “читати поповільніше...”. Їм хочеться, щоб лекція перетворилася на лекцію-диктування. Це дуже шкідлива тенденція, бо в цьому випадку студент механічно записує велику кількість почутих відомостей і не роздумує над ними.

Що ж треба записувати на лекції? Перш за все - тему лекції, основні її питання, найважливішу їх аргументацію. Потім - деякі яскраві приклади, наукові визначення і висновки, які дає лектор за матеріалом.

Зазвичай лектори, змінюючи силу, тембр голосу або уповільнюючи читання, виділяють і підкреслюють найважливіші положення висловлюваного матеріалу, роблять записи на дошці. Це допомагає студентам з'ясувати і записати найважливіше.

Запис лекцій рекомендується вести власними формулюваннями. Конспект краще підрозділяти на пункти, параграфи, дотримуючи червоний рядок. Принципові місця, визначення, формули слід супроводжувати зауваженнями: “важливо”, “особливо важливо”, “добре запам'ятати”.

Над конспектами лекцій треба систематично працювати: перечитувати їх, виправляти текст, робити доповнення, помічаючи кольором те, що повинно бути глибоко і міцно закріплене в пам'яті. Перший перегляд конспекту рекомендується зробити ввечері того дня, коли прослухана лекція (заздалегідь хоч би один раз проглянути записи). Потім знов проглянути конспект через 3-4 дні.

Працюючи над конспектом лекцій, завжди слід використовувати не тільки підручник, але й ту літературу, яку додатково рекомендував лектор. Тільки така серйозна, копійка робота з лекційним матеріалом дозволить кожному студентові оволодіти науковими знаннями і розвинути в собі здібності і обдарування.

Наталія Криворучко

Гороскоп

Ми щоденно спілкуємось, співпрацюємо і просто насолоджуємось життям. Кожен має свої вади і недоліки, почуття і принципи. Ми всі такі схожі у своїх прагненнях (особливо, коли йдеться про самоствердження) і такі різні у поглядах і шляхах задоволення цих прагнень. Завдаємо болю близькій нам людині, другу чи співробітнику, а потім дивуємося зміні ставлення до нас. Щоб полегшити процес спілкування та допомогти налагоджувати стосунки з різними типами людей без особливих зусиль, вчені-дослідники виділили такі принципи кожного знаку зодіаку:

Овен:

1. Краще зі мною не сперечатися.
2. Спочатку зроблю, потім - подумаю.
3. Там, де останні гальмують, я тисну на газ.
4. Буду вічно молодим.
5. Роби як я, адже краще все одно не зробиш.
6. Найважче - вислухати співбесідника до кінця.
7. Упертість - це ще не найгірше.
8. Легко контролювати ситуацію, складніше - свої емоції.
9. Один овен - добре, два овни - забагато.
10. Першим не нападаю. Але не дай Бог мене зачепити.

Телець:

1. Не жаль гроші на річ, а жаль на гулянку.
2. Не треба мені чужого, але не чіпай мого.
3. Поганий мир кращий за добру сварку.
4. Не турбуй того, хто добре всівся.
5. Їжа - річ важлива.
6. Ласкаве теля двох маток смокче.
8. Коли йдеш на іншому, то економити сили.
9. Терпіти не могу одноразових запальничок!
10. Дегустатор - ось моє дійсне покликання.

Близнюки:

1. Я кожен день інший.
2. Хто володіє ситуацією, той володіє інформацією.
3. Один розум добре, а два краще, особливо якщо обидва належать тій же людині.
4. Фігаро тут, Фігаро там.
5. Ідея не повинна залежуватися.
6. Один телевізор, телефон у будинку - добре, а три - краще.
7. Хто не встиг, той запізнився.
8. Рухаюся життям, як скутер по воді - не заглиблююся, але швидко.
9. На базарі «за базар» не відповідаю.
10. Люблю кількість, бо на якість не вистачає часу.

Рак:

1. Мій будинок - моя фортеця.
2. Няньчитися з іншими - ось моє дійсне покликання.
3. Добре б запастися усім на світі - і терпінням, і варенням.
4. Все приходить до того, хто вміє чекати.
5. З друзями зустрічайся вдома, а не в кафе.
6. Нічого так не зігріває душу, як

вигляд наповненого холодильника.

7. Краще назбирати, але гідну річ купити.
8. Важко жити там, де ніде сховатися.
9. Невже за двадцять років можна зносити пальто?

Лев:

1. Я поведу вас у далечинь світлу.
2. Краще надавати підтримку, ніж отримувати її.
3. Присмні манери - половина успіху.
4. Сонце світить Левам.
5. Красива табличка на дверях кабінету важливіша за високу зарплату.
6. Люблю добре заробляти, а ще більше - витратити.
7. Рояль у будинку кращий, ніж піаніно, нехай навіть на ньому нікому грати.
8. Хоча у мене й привітний вигляд, але я в душі диктатор.
9. Якщо робити, то найкраще.
10. Навіщо вам сонце, якщо я з вами???

Діва:

1. Терпіння і працю всі перетруть.
2. Скромність прикрашає не тільки дівчину, але й Діву.
3. Кожен живе для себе, але служить іншим.
4. Порядок потрібний скрізь: і у думках, і на кухні.
5. Доведи мені строго логічно, що ми створені один для одного.
6. Полиця, що криво висить, зводить мене з розуму.
7. У великих масштабах я втрачаюся.
8. Мені важко витягувати кісточки з цілого відра вишень.
9. У кожній Діві живе класна пані.
10. Мухомору неодмінно потрібно впадати в очі, а білому грибу і так добре.

Ваги:

1. Без партнера - як без рук.
2. Найосоружніше - сперечатися.
3. Перемагай погоджуючись.
4. Принциповими бувають тільки дурні.
5. Залучу кого завгодно, у що завгодно.
6. Краса врятує світ.
7. Все треба робити під настрій.
8. Найважче - зробити вибір.
9. Не над всіма «і» треба ставити крапки.
10. Я і сама часом не знаю, за білих я чи за червоних.

Скорпіон:

1. Шкода когось ужалити.
2. Кожна подія подібна до дивана: у ній повинні бути приховані пружини.
3. Для усмішки повинна бути серйозна причина.
4. Можна звільнитися від усього, але не від власних пристрастей.
5. Я співаю пісню любові на полі битви.
6. Не кожен витримає мій погляд.
7. Мої пристрасті рідко виходять назовні, подібно до акули, яка рідко впливає на поверхню.
8. Світ пропадає без лицарів.
9. Не перевелися ще на землі Отелли!
10. Я схожий на кактус, адже моя казкова квітка розкривається для

обраних.

Стрілець:

1. Хорошої людини повинно бути багато.
2. Кому я винен, усім прощаю.
3. Краща відпустка - кругосвітня подорож.
4. Головне в проблемі - її масштаб.
5. Мій ідеал - Іван Царевич.
6. На мене неможливо сердитися.
7. Розкаяння совісті - що це таке???
8. Обов'язковість прикрашає лише посередніх людей.
9. Турбуватися задалегідь безглуздо, розберемося за ситуацією.
10. Не обов'язково людина просто зобов'язана бути обов'язковою.

Козеріг:

1. Я не спринтер і навіть не стайер. Я марафонець.
2. І один у полі воїн.
3. Не порушуй закони, бо іншому зійде, а тебе зловлять.
4. Для себе мені потрібно дуже мало. Моє майно - це просто дзеркало моїх успіхів.
5. Життя подібне до поїзда, який на кожну станцію прибуває точно за розкладом.
6. Присмні мрії про далекі країни, сидючи вдома.
7. Справжній Козеріг, подібно до коняку, відрізняється витримкою.
8. Варто все життя дертися на вершину, щоб хоч раз плюнути звідти вниз.
9. Тільки я молодію з роками.
10. Я їду-їду, не свищу, а як наїду - не спущу.

Водолій:

1. Як нудно бути схожим на інших!
2. Якщо я тебе придумала, то стань таким, як я хочу.
3. Забобони - доля дурнів.
4. Майбутнє просто зобов'язане бути прекрасним.
5. Важко бути ангелом, але треба.
6. Добрий намір важливіший від добрих справ.
7. Щоб стати новатором, потрібно спочатку забути про традиції.
8. Секс? У житті є справи і важливіші.
9. Спочатку друзі, а потім вже сім'я, якщо, звичайно, залишиться час.
10. Немає від мене добрішого, немає від мене бадьорішого.

Риби:

1. Поспівчувати важливіше, ніж допомогти.
2. Не могу відмовитися від спиртного, як риба від води.
3. Порядок вигадали нудні люди.
4. Не відкладай на завтра те, що можна зробити післязавтра.
5. Хіба мало що я могу пообіцяти?...
6. Працювати в поспіху - те ж, що ковтати, не прожувавши.
7. Готовий зрозуміти всіх, тільки не себе.
8. Верба в бурю гнеться, а дуб валиться.
9. Всім відомо, що я вічно зайнятий, але мало хто знає, чим саме.
10. Не тисніть на мене, бо вислизну, як риба з рук!

Пам'ятаймо!

29 січня в Україні відзначається День пам'яті Героїв Крут. На початку 1918 року новій українській владі не вистачало сил, щоб захищати Київ від більшовиків, і на захист його виступили київські гімназисти. В нерівній боротьбі 29 січня біля станції Крути загинуло 300 гімназистів. Український поет Павло Тичина писав про похорон героїв (їх поховали в Києві, на Аскольдовій могилі): «На Аскольдовій могилі багрянистий цвіт, по кривавій, по дорозі нам іти у світ».

Бій під Крутами почався 29 січня о 9.00 фронтальною атакою противника. Про цей бій написано багато. В основному це звинувачення на адресу Центральної Ради і військового українського командування, які допустили загибель 300 юнкерів і студентів. Але жоден з істориків не написав про те, що бій під Крутами був перемогою, а не поразкою: ціною своїх життів юнкери, студенти і вільні козаки затримали наступ противника на два дні. Це дало можливість придушити в місті повстання більшовиків, не дати противнику з ходу захопити Київ, а також вчасно підписати мирну угоду з Німеччиною та її союзниками.

Проте остаточно наступ більшовиків зупинити не вдалося. Скоро Центральна Рада була змушена евакуюватися з Києва. 22 січня вона видала Четвертий Універсал, в якому оголошувала про створення незалежної української держави.

Павло Тичина

Пам'яті тридцяти

На Аскольдовій могилі
Поховали їх —
Тридцять мучнів українців.
Славних, молодих...

На Аскольдовій могилі
Український цвіт! —
По кривавій по дорозі
Нам іти у світ.

На кого посміла знятись
Зрадника рука? —
Квітне сонце, грає вітер
І Дніпро-ріка...

На кого завзявся Каїн?
Боже, покарай! —
Понад все вони любили
Свій коханий край.

Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих. —
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

1 листопада 2005 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила резолюцію, в якій постановила, що день 27 січня - це Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту.

Голокост - масове знищення нацистами єврейського населення Європи (у приблизному перекладі з грецької це слово означає "всеспалення", інше значення - катастрофа). 60% єврейського населення Європи піддалися систематичним переслідуванням і знищенню в Німеччині і на захоплених нею територіях в 1933-1945 роках.

Саме 27 січня 1945 року війська визволили найбільший з гітлерівських концтаборів - Освенцим, розташований в 70 кілометрах від Кракова. Всього у фашистських таборах смерті було знищено шість мільйонів євреїв і мільйони людей інших національностей. Дізнавшись про Освенцим світ здригнувся. Через нього пройшли, як свідчать документи Нюрнберзького трибуналу, 2,5 мільйона людей (90 % з них були євреї).

Для України трагічним символом Голокосту є Бабин Яр. Під час Великої Вітчизняної війни фашисти використовували це урочище як місце масових розстрілів. Корінні кияни пам'ятають про страшні події вересня 1941 року, коли Київ окупували німецькі війська. Тоді зондеркоманда захопила дев'ять провідних єврейських рабинів Києва і наказала їм виголосити відозву: "Після санобробки всі євреї і їх діти, як елітна нація, будуть переправлені в безпечні місця". 27-28 вересня нацистська влада видала наказ про те, щоб

29 вересня єврейське населення міста до восьмої години ранку з'явилося в призначену точку збору з документами і цінними речами. Оголошення про те, що невиконання наказу каратиметься розстрілом, було розклеєно по всьому місту.

Більшість з тих, для кого ранок 29 вересня став останнім, були жінки, діти і люди похилого віку, адже доросле чоловіче населення було призване в армію. Гітлерівці влаштували пропускний пункт, через який по черзі проводили 30-40 чоловік, відбирали в них речі і примушували роздягатися. Потім поліцаї за допомогою палиць заганяли людей до насипу на краю яру, що мав глибину 20-25 метрів. На протилежному боці знаходився кулеметник. Постріли глушили музикою і шумом літака, який кружляв над яром. Після того, як рів заповнювався 2-3 шарами трупів, зверху їх присипали землею. Загалом наприкінці вересня - початку жовтня 1941 року фашисти розстріляли на колишній північно-західній околиці Києва понад 30 тисяч самих лише євреїв. За час всієї окупації Києва щовівторка і щоп'ятниці гітлерівці везли сюди на знищення людей вже без розрізнення національностей. Бабин Яр як місце масових страт проіснував рівно два роки - з 29 вересня 1941 року до 29 вересня 1943. Кількість жертв, тільки за приблизними оцінками, перевищує 150 тисяч людей.

Через жахи гетто і нацистських таборів смерті пройшла безкінечна кількість чоловіків, жінок, дітей, але лише деяким із них вдалося вижити. Ті, що лишилися живими, є тріумфом величч людського духу. Вони є живим підтвердженням того, що тиранія, навіть якщо вона виникає, ніколи не святкуватиме перемогу.

Це свято відзначаємо щороку в день проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки й Західно-Української Народної Республіки, що відбулося 1919 року. Офіційно в Україні День Соборності відзначають з 1999 року. 22 січня 1918 року в

Мітинг в Києві з нагоди проголошення Акту злуки УНР та ЗУНР в єдину соборну державу. 22 січня 1919 р.

приміщенні Київського Будинку вчителя було підписано Четвертий універсал, яким Українську Народну Республіку проголошено суверенною і незалежною державою, а 1919 року в цей самий день було проголошено Акт Соборності українських земель. Століттями розірваний український народ визволювся з неволі (Східна Україна вийшла з Російської, а Західна – з Австро-Угорської імперії) і возз'єднався на своїй землі в єдиній Українській державі.

Акт возз'єднання злуки двох частин України був, швидше, символічним знаком прагнення єдності, бо в керівництві країни спільності тоді не було. «Безпорадність проводу впливала на загальний настрій, — писала сучасниця тих подій, історик Наталя Полонська-Василенко. — Україна, затиснута між двома потужними силами — Антантою з півдня і большевизмом з півночі, — не мала сил для боротьби. Військо розбіглося, ширилося безладдя. У таких умовах пройшла майже непоміченою подія, яка мала велике ідейне значення: свято Соборності України. 22 січня 1919 року на Софійській площі проголошено злуку УНР і ЗУНР... Але під тиском невідрадних подій свято пройшло сухо, тихо».

«Віднині зливаються в одно віками відділені одна від одної частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна — в одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили й за які вмирали найкращі сини України. Віднині є тільки одна незалежна Українська Народна

Республіка. Віднині український народ, звільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної незалежної Української Держави на добро і щастя українського народу», — пролунало 22 січня 1919 року на Софійському майдані в Києві.

УНР як незалежна держава постала рівно за рік перед цим. ЗУНР (Західно-Українська Народна Республіка) постала в листопаді 1918 року, і відразу ж розпочався процес об'єднання: зазбручанська Українська національна рада надіслала до Києва свою делегацію для переговорів із гетьманом Павлом Скоропадським. Після зміни влади переговори велися з Директорією. 1 грудня 1918 року у Фастові був укладений «передвступний договір» про «злуку обох українських держав в одну державну одиницю». 21 січня 1919 року в Хусті Всенародні збори ухвалили приєднати до Української Народної Республіки Закарпаття. Наступного дня в Києві в урочистостях з нагоди свята Злуки брала участь делегація (тридцять шість чоловік) Західної області УНР.

22 січня 1973 року в Чорткові на Тернопіллі гурт молоді під орудою Володимира Мармуса вивісив жовто-блакитні прапори (за що хлопців ув'язнили в радянському концтаборі).

22 січня 1978 року на знак протесту проти російської окупації біля могили Тараса Шевченка в Каневі спалив себе Олекса Гірник із Калуша.

Того ж дня 1990 року на згадку про проголошення Акту Соборності сотні тисяч українців узялися за руки, утворивши «живий ланцюг» від Києва до Львова.

Наш кор.

Двадцять друге січня

Нам сестричка нині розказала,
Що колись давно (я добре знаю) —
У зимовий ранок засіяло
Сонце волі у моєму Краю.

Вийшли люди на майдан Софії,
Де колись лунала княжа слава.
Хтось сказав: «Сповнилися ваші мрії!
Україна вільна вже Держава!»

Хтось сказав, і всі почули люди,
З Києва аж по самі Карпати:
«Україна є, була і буде!
Вже її нікому не здолати!»

Нам сестричка розказала нині,
І сама я це вже добре знаю:
Знов прийде чарівна ця хвилинка
В Українському моєму Краю.

Як тоді, зійдуться ранком люди,
Пролунають знов слова палкі,
Запанує наша воля всюди
І заграс грімко дзвін Софії!

* * *

Збирає матінка щодня
Малих Володька й Вітю.
І йдуть у школу, хоч зима.
І сніг паде, і вітер.

Червоні прапори бринять
Зловіщо у завії.
Володько з Вітею спішать
Вже площею Софії.

Стоїть мовчазно давній храм,
Засніжений, суворий.
І давно правду діточкам,
Мов казочку говорив:

Коли у Київ з всіх сторін
Ішли, збирались люди,
Коли дзвонив Софії дзвін,
Що воля всім нам буде.

Коли дзвонив: — Пропала тьма,
Неволя довговічна.
Вже ворогів лихих нема
На двадцять друге січня.

Коли розвилися прапори
Все золоті та сині,
Сміявся кожний, говорив:
— Ще жити Україні!

Володько з Вітею спішать
І сипле сніг без впишу.
А дзвони Києва мовчать
І снять про Україну.

Снять: проженуть катів лихих,
Як виростуть ці діти,
Що в школу у чужу пішли
Малі Володьки й Віті...

Святе Водохреще. Що ми про це знаємо?

Йордан (Ордан, Водохреще, Богоявлення) - третє і завершальне велике свято різдвяно-новорічного циклу, яке православні та греко-католицькі християни відзначають 19 січня.

З ним пов'язують хрещення на Йордані Христа. Коли Ісус Христос досяг 30-річного віку, Він прийняв хрещення в річці Йордан. Вийшов на берег, а з небес почувся голос Бога-Батька, який назвав Ісуса своїм Сином. І на Нього зійшов Святий Дух в образі голуба. Звідси ще одна назва — Богоявлення. Православні та греко-католики вважають, що саме це свято засвідчує таїнство Святої Трійці. Адже в цей день, за християнським вченням, з'явився Бог у трьох іпостасях: Бог Отець — у голосі, Син Божий — у плоті, Дух Святий — у вигляді голуба.

Вважається, що на Водохреще вода набуває цілющих властивостей і зберігає їх протягом року, лікуючи тілесні й духовні хвороби.

В цей день у всіх містах і селах, де є церкви, святять воду. Віддавна в народі воду, яка посвячена на Водохреще, вважають своєрідним спасінням від багатьох недуг. Її

дають пити тяжкохворим, нею освячують храми, домівки і тварин. Залишається загадкою той факт, що водохрещенська вода не псується, не має запаху і може зберігатися протягом року. Дехто схильний вважати, що цьому сприяє

срібло від хреста, який священник занурює в воду під час обряду. За давньою традицією, церемонія освячення води відбувається під відкритим небом, на берегах річок, струмків, озер. Ще напередодні Йордану з льоду вирубують великий хрест ("йордан") і

ставлять його поруч з ополонкою. Скульптурне зображення хреста встановлюють вертикально і нерідко обливають буряковим квасом, від чого воно набирає червоного кольору. Прийнято також прикрашати хрест барвінком і гілками сосни. Одночасно в небо випускають голубів, попередньо прикрасивши їх стрічками з кольорового паперу.

Після Водохрещя розпочинався новий весільний сезон, який тривав до Великого посту. Це був час веселощів і дозвілля. Молодь збиралась на вечорниці, сім'ї влаштовували складчини та ходили один до одного в гості з метою наблизити весну. **П р и к м е т и** - на Водохреще день ясний - збіжжя буде чисте, а якщо похмурий - буде у ньому повно "сажки"; - іде лапатай сніг - на врожай.

До Водохрещя жінки намагалися не полоскати у воді білизну, бо "там чорти сидять і можуть вчепитися". Натомість дівчата у посвячену воду клали калину чи коралі і вмивалися, аби шоки були рум'яними. Загалом до Водохрещя протягом усіх свят жінки не ходили по воду, бо це мали робити лише чоловіки.

Наталія Криворучко

ВІТАЄМО!

Професорсько-викладацький склад, працівники і студенти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника щиро вітають ректора, члена-кореспондента НАН України, доктора фізико-математичних наук, професора Богдана Остафійчука з днем народження!

Бачачи його як свого наставника, порадирика і керманіча відомого в Україні і за її межами вищого навчального закладу, зичать йому і надалі високих і вагомих здобутків на теренах освіти і науки.

*Щастя, здоров'я, нових звершень і Божої благодаті Вам,
Богдане Костянтинівичу!*

Многая літа!

Любомир Кліщ

ЙОРДАНСЬКЕ

Вже морози січневі лютують,
Білим снігом довкілля цвіте.
І Різдво, і Йордан торжествують-
Колядою Вкраїна живе.

Диво-світ, диво-мить, диво-днина.
Сонця промінь торкає землі.
І моя Україна щаслива
Як ніколи в ці хвили святі.

Я нап'юся водиці отої,
Що хлопоче з глибин джерела.
В цілім світі немає такої,
Як цілюща Йорданська вода.

Із землею говорить Небо,
В нім Христове начало живе.
Нам Любові і Єдності треба,
Дай же, Боже, нам їх понад все!

Лід, як дзеркало, аж іскриться
В передзвоні святкових вітань.
На величне: «Христос охрестився!»
Голос істини: «В річці Йордан!»

Я нап'юся водиці отої,
Що хлопоче з глибин джерела.
В цілім світі немає такої,
Як цілюща Йорданська вода.

**ЗИМА ВІДХОДИТЬ
ЗА МЕЖУ**

Зима відходить за межу,
І бабакові не до снів.
У білім мареві снігів
Він зачекався на весну.

І ми чекаємо собі:
У кожному жесті,
В кожному слові.
Думки малюють кольорові
Весняні пахощі землі.

Я теж чекаю на весну!
Надіюся, сніги розтануть.
І я тобі, моя кохана,
Бузок до серця піднесу!

Засновник видання - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ректор - член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор **Богдан Остафійчук**)
Відповідальні за випуск:
Жанна Дутчак, Наталія Криворучко,
Коректор: **Любов Максимів**
Верстка і дизайн: **Жанна Дутчак**

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації № 555, серія ІФ

Редактор - кандидат філологічних наук **Любомир Кліщ**
Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції